विशेषेण गरुड़ाकृतौ व्यूहभेदे गरुड़शब्दे दृश्यम्।

गरुड़ाग्रज पु० ६त०। विनतायाः ज्येष्ठपुत्रे सूर्य्यसारथौ १अरुणे। अमरः। तस्य गरुड़ाग्रजत्वकथा गरुड़शब्दे दृश्या। "विभिन्नवर्णा गरुडाग्रजेन" माघः।

गरुड़ाङ्कित न० गरुड इवाङ्कितं तुल्यवर्णत्वात्। १मरकतमणौ शब्दरत्ना०। गरुडाङ्कादयोऽप्यत्र।

गरुड़ाश्मन् पु० गरुड इवाश्मा समानवर्णत्वात्। मरकतमणौ जटाधरः।

गरुड़ासन न० "गरुडासनमावक्ष्ये येन ध्यानस्थिरो भुवि। सर्वदोषाद्विनिर्मुक्तो भवतीह महाबली। एकपादमूरौ बद्ध्वा एकपादे च दण्डवत्। जङ्घापादसन्धिदेशे जान्वोरग्रं व्यवस्थितम्। एतदासनमाकृत्य पृष्ठे संहारमुद्रया। आधार्य्य योगनाथञ्च स दास ईश्वरस्य च" रुद्रयामलोक्ते आसनभेदे।

गरुडोत्तीर्ण पु० गरुडो वर्णेनोत्तीर्णः अतिक्रान्तो येन। मरकतमणौ राजनि०। [उपनिषच्छब्दे दृश्यम्।

गरुड़ोपनिषद् स्त्री अथर्ववेदान्तर्गते गारुडाख्योपनिषद्भेदे।

गरुत् पु० गृ–गॄ–वा उति। खगानां नभोगतिहेतौ पक्षे (पाखा) अमरः। २गरणे गरुत्मच्छब्दे उदा०। ३भक्षणे च।

गरुत्मन् पु० प्रशस्तौ गरुतौ स्तोऽस्य मतुप् यवादि० मस्य न वः। १गरुडे अमरः। "सुपर्णोऽसि गरुत्मान्" यजु०१२।४। "अङ्ग सवितुर्गरुत्मान् पूर्व्वो जातः" ऋ०१०।१४९।३। २हविर्भक्षणवति वह्नौ च। "सुपर्णोऽसि गरुत्मान् पृष्ठे" यजु० १७।७२। "अग्ने! त्वं सुपर्णोऽसि सुपर्णपक्ष्याकारो गरुड इवासि। गरुत्मान् गरुत् गरणं गिलनं भक्षणमस्यास्तीति गरुत्मान् अशनायावानित्यर्थः" वेददी०। ३पक्षिमात्रे च।

गरुद्योधिन् पुंस्त्री गरुता युध्यति युध–णिनि ३त०। भारतीखगे (भारुइ) त्रिका०।

गरुल पु० गरुड+डस्य वा लः। गरुडे हेमच०।

गर्ग पु० गॄ–ग तस्य नेत्त्वम्। आङ्गिरसे मुनिभेदे। "बृहस्पतेरङ्गिरसः पुत्रो राजन्! महामुनिः। संक्रामितो भरद्वाजः" इत्युपक्रमे "वितथञ्चाभिषिच्याथ भरद्वाजो वनं ययौ। स चापि वितथः पुत्रान् जनयामास पञ्च वै। सुहोत्रञ्च सुहोतारं गयं गर्गं तथैव च। कपिलञ्च महात्मानम्" हरिवं ३२ अध्या०। तस्य च शिवतोषात् चतुःषष्ट्यङ्गज्योतिषज्ञानं यथाह भा० आनु० १८अ०। "गर्ग उवाच चतुःषष्ट्यङ्गमददत् कालज्ञानं ममाद्भुतम्। सरस्वत्यास्तटे तुष्टो(शिवः)मनोयज्ञेन पाण्डव!" कलाज्ञानमित्यपपाठः। तस्य च कालज्ञानप्रकारः भा० व०२८अ०उक्तः। तच्च वाक्यं गर्गस्रोतस्शब्दे दृश्यम्। तत्कृता ज्योतिषसंहिता गर्गसंहितेति प्रसिद्धम्। "तल्लक्षणानि सुनिर्मलानि निबद्धानि तानि दृष्ट्वेदम्। क्रियते गर्गपराशरकाश्यपवात्स्यरचितानि" "गर्गादीनां मतं वीक्ष्य" इति च बृ०सं० २१अ०। स च भरद्वाजगोत्रान्तर्गतः आर्षशब्दे ८१७पृ० दृश्यम्। तस्य गोत्रापत्यं गर्गा०यत्। गार्ग्य तद्गोत्रापत्ये पुंस्त्री। यून्यपत्ये फक्। गार्ग्यायण यूनि तद्गोत्रापत्ये पुंस्त्री। बहुषु यञोलुक् अस्त्रियाम्। "गर्गाः शतं भोज्यन्ताम्" महाभा० "गर्गाणामाङ्गिरसबार्हस्पत्यभारद्वाजशैन्यगार्ग्यश्चेति पञ्च" आश्व० श्रौ० १०।१२।१२। स्त्रियन्तु ङीप् यलोपश्च गार्गी इत्येव "गार्गी वाचक्नवी" आश्व० गृ० ३।४।४। गार्ग्यश्च गार्ग्यायणश्च इत्येकशेषे "वृद्धो यूना" पा० वृद्धशेषे गार्ग्यौ। कुणिरोगाक्रान्ते २मुनिभेदे। "ऋषिरासीत् महावीर्य्यः कुणिर्गर्गो महायशाः" भा० ग० ५३ अ०। तत्कथा वृद्धकन्याशब्दे दृश्या। गयाक्षेत्रे यज्ञार्थं सृष्टे ब्रह्मणो ३मानसपुत्रभेदे। "ब्रह्मा सम्भृतसंभारो मानसानृत्विजोऽसृजत्" इत्युपक्रमे "गर्गं कौशिकवासिष्ठौ वायु० गयामा०२अ०। ४वृषे ५किञ्जुलुके शब्दार्थचि०। "चतुर्द्रुतविरामान्तस्तालोऽयं गर्गसंज्ञितः" संगीतदामोदरोक्ते ६तालभेदे पु०।

गर्गत्रिरात्र पु० त्रिसृभिः रात्रिभिः साध्यः अण् द्विगोर्लुक् लुकि व्यक्तिवचनता गर्गकृतस्त्रिरात्रः। त्रिसुत्यके त्रिदिनसाध्ये यागभेदे। "त्र्यहाः पञ्च गर्गवैदछन्दोमान्तर्वसुपराकाः" कात्या० श्रौ० २३२।८। "त्र्यहाः (त्र्यह साध्याः") पञ्च अहीनाः। "द्विगौ क्रतौ" पा० पूर्वपदमन्तोदात्तम्। युक्तारोह्या० आद्युदात्तञ्च

गर्गर पुं स्त्री गर्गेति शब्दं राति रा–क गृ–वा० गरन् वा। "यः पीतवर्णोऽपि च पिच्छिलाङ्गः पृष्ठेषु रेखाबहुलः सशल्कः। स गर्गरो वर्वरनादरूक्षो जडश्च शीतः कफवातकारी" राजनि० उक्ताकारगुणे मत्स्यभेदे स्त्रियां जातित्वात् ङीष्। २तरुणपशौ ३दधिमन्थनभाण्डे च शब्दार्थचि० "गर्गरोद्गारनिस्वनम्" हरिवं० ६१ अ०। "नैषां ब्रह्म च नोतपुत्रा न गर्गरो मथ्यते नो यजन्ते" भा० शा० ७० अ०। "न वृषाः संप्रवर्त्तेरन्नमथ्येरंश्च गर्गराः" भा० शा० ६८ अ०।